

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo

Vybavuje/tel.

Bratislava

VEC

Odborné stanovisko podľa § 1 ods. 2 písm. f) zákona č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov

Slovenskému národnému stredisku pre ľudské práva (ďalej len „stredisko“) bola doručená Vaša sťažnosť v zmysle zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „antidiskriminačný zákon“). Vzhľadom na skutočnosť, že podľa § 1 ods. 2 písm. f) zákona č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov stredisko vydáva odborné stanoviská vo veciach dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona, je stredisko oprávnené vydať k posúdeniu skutkového stavu, ktorý je predmetom Vašej sťažnosti, nasledovné odborné stanovisko.

Pri spracovaní odborného stanoviska stredisko vychádzalo z právneho stavu v antidiskriminačnom zákone a z Vami uvedeného skutkového stavu v sťažnosti.

Skutkový stav

Vo Vami podanej sťažnosti namietate postup riaditeľky základnej školy XXX voči Vašej osobe spočívajúci vo viacerých konaniach, najmä vo forme stalkingu/obťažovania, odmietania poskytovania informácií, ich skresľovania, nabádania na diskrimináciu, pokynov podriadeným na diskrimináciu, šikanovania, verejného ohováraniam, nepriamej manipulácie s maloletým dieťaťom a nerešpektovania dojednaní dosiahnutých v rámci mediácie, resp. nerešpektovania povinností stanovených v súdnom rozhodnutí. Cieľom takéhoto konania malo byť narušenie Vášho vzťahu k maloletej dcére. V sťažnosti sa domáhate, aby riaditeľka ako štatutárny zástupca základnej školy upustila od svojho konania a napravila protiprávny stav, najmä, aby zabezpečila rovnaký prístup k informáciám pre oboch rodičov maloletej a aby každé rozhodnutie školy bolo založené na zhodnom stanovisku rodičov. Súčasne sa domáhate náhrady nemajetkovej ujmy vzniknutej v dôsledku dlhodobej diskriminácie a difamujúcich zásahov do Vášho súkromného života, čím mala

byť značným spôsobom znížená Vaša spoločenská vážnosť a vážne narušené rodinné väzby s dcérou.

Posúdenie skutkového stavu

Predmetom Vašej sťažnosti je opísané konanie, ktoré namietate voči Vašej osobe ako diskriminačné. Vami opísané skutočnosti stredisko posúdilo z hľadiska svojej príslušnosti pri skúmaní zákonných znakov diskriminácie podľa príslušných ustanovení antidiskriminačného zákona.

K tomu, aby určité konanie alebo opomenutie bolo porušením zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle platnej právnej úpravy, antidiskriminačný zákon ako aj odborná literatúra vyžaduje kumulatívne naplnenie určitých zákonných požiadaviek. Tými sú diskriminačný dôvod, oblasť a forma diskriminácie, komparátor a príčinná súvislosť medzi diskriminačným dôvodom a z neho vychádzajúcim konaním (správanie musí byť motivované konkrétnym dôvodom).

Dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva podľa § 2 ods. 1 antidiskriminačného zákona v zákaze diskriminácie **z dôvodu** pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti. Antidiskriminačný zákon v § 2a ustanovuje následne aj rôzne konkrétne **formy diskriminácie**. Ustanovenie § 3 ods. 1 antidiskriminačného zákona pomenúva **oblasti, v ktorých je každý povinný dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania a v ktorých tak zákon poskytuje ochranu obeti diskriminácie** pred porušovaním tejto zásady. Konkrétne ide o oblasť pracovnoprávných a obdobných a súvisiacich právnych vzťahov, oblasť sociálneho zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti, poskytovania tovarov a služieb a oblasť vzdelávania. K diskriminácii v týchto oblastiach môže dôjsť výlučne vo vzťahu k obeti diskriminácie, ktorá môže byť v nadväznosti na uvedené oblasti v pracovnom pomere, ktorej sú poskytované sociálne služby, zdravotná starostlivosť, vzdelávanie atď. Napokon pri posudzovaní konkrétneho prípadu sa musí namietané konanie skúmať v porovnaní s inou osobou alebo skupinou osôb, ktoré sa nachádzajú v rovnakej alebo porovnateľnej situácii ako obeť diskriminácie (**tzv. komparátor**).

Po posúdení Vami uvedených skutočností nie je možné identifikovať oblasť diskriminácie Vašej osoby. Antidiskriminačný zákon akceptuje výlučne ním uvádzané oblasti, v ktorých môže právne relevantne dochádzať k diskriminačnému konaniu v zmysle platnej legislatívy. Podľa článku 42 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky má každý právo na vzdelanie, pričom školská dochádzka je povinná. Právo na vzdelanie sa aplikuje vo výlučnej väzbe na fyzickú osobu, ktorej sa má poskytnúť. Obeťou diskriminácie v danom prípade by muselo byť maloleté dieťa, ktorého právo na vzdelanie by muselo byť v danom prípade dotknuté. Zo skutkového stavu však nevyplýva, že by akýmkoľvek spôsobom bolo maloleté dieťa obmedzované vo výučbovom procese, ale za obeť diskriminácie je v sťažnosti označený rodič. Nerovnaké zaobchádzanie v poskytovanom vzdelávaní

dieťaťa by pritom muselo byť súčasne prijaté v priamej príčinnej súvislosti s niektorým z vyššie uvedených diskriminačných dôvodov. Postupom riaditeľky školy nie je dotknuté právo na vzdelanie ktoréhokoľvek z rodičov. Títo svojím konaním realizujú rodičovské práva, s ktorými súvisí aj príprava na budúce povolanie dieťaťa, o ktorého právo na rovnaké zaobchádzanie pri poskytovaní vzdelania ide. Potenciálny zásah do rodičovských práv alebo Vašich osobnostných práv, ku ktorému mohlo v dôsledku konania školy vo vzťahu k rodičovi dochádzať, však nie je predmetom posudzovania strediska z hľadiska jemu priznaných kompetencií. Stredisko súčasne uvádza, že v posudzovanom prípade absentuje príčinná súvislosť medzi konaním riaditeľky základnej školy a možným diskriminačným dôvodom (rod, prípadne rodinný stav).

K tvrdeniu o neplnení povinností stanovených súdom vo vzťahu k základnej škole, resp. jej štatutárnemu zástupcovi, stredisko uvádza, že nie je oprávnené posudzovať obsah, formu ani spôsob plnenia, resp. neplnenia povinností uložených v konaní pred súdom v civilnom konaní. Obdobne stredisko nerozhoduje o subjektívnych nárokoch na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorého priznanie vrátane stanovenia jeho konkrétnej výšky prináleží do kompetencie súdu. V tejto súvislosti zdôrazňujeme, že predpokladom uplatnenia náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa antidiskriminačného zákona je nedostatočnosť do úvahy prichádzajúceho primeraného zadosťučinenia, napr. formou ospravedlnenia (tzv. subsidiarita nárokov z diskriminácie).

V prípade namietania konania označeného ako stalking stredisko uvádza, že v určitej situácii, pri naplnení zákonných znakov môže ísť o trestný čin nebezpečného prenasledovania v zmysle § 360a Trestného zákona.

Záver

Vzhľadom na vyššie uvedený skutkový stav a súvisiaci právny stav a z toho plynúcu povinnosť skúmať kumulatívne naplnenie zákonných znakov diskriminácie má stredisko za to, že Vami namietané konanie nevykazuje vyššie uvedené povinné znaky diskriminácie v zmysle antidiskriminačnej legislatívy a konaním riaditeľky základnej školy tak nedošlo k porušeniu ustanovení antidiskriminačného zákona.

S pozdravom

výkonná riaditeľka